

Domnul înviat

Sabat după-amiază

De memorat:

„El le-a zis: «Nu vă înspăimântați! Căutați pe Isus din Nazaret care a fost răstignit: a înviat, nu este aici; iată locul unde Îl puseseră.»” (Marcu 16:6).

Răstignirea lui Isus a însemnat moartea speranțelor și a credinței ucenicilor Săi. A fost un sumbru sfârșit de săptămână pentru ei, fiindcă nu numai că se confruntaseră cu moartea Învățătorului lor, dar se și temeau pentru propriile vieți (Ioan 20:19).

În Marcu 16, ultimul capitol din această evanghelie, vom vedea ce a urmat după moartea Lui. În primul rând, vom analiza momentul învierii Domnului Isus și de ce au venit femeile la mormânt în acea dimineață de duminică. Adventiștii s-au ferit uneori de dimineața învierii din cauză că este folosită eronat pentru a susține sacralitatea duminicii. Vom vedea, în schimb, cum ne putem bucura de dimineața învierii în ciuda teologiei false care a apărut, din păcate, folosindu-se de ea. În al doilea rând, studiul explică primele versete din Marcu 16, legând aceste cuvinte de o temă pe care o întâlnim în întreaga carte. Secțiunile de luni și de marți vor examina aceste concepte. În al treilea rând, în încheierea studiului, miercuri și joi vom examina restul capitolului 16 din Marcu și vom studia misiunea care ne este prezentată. Acest studiu se va încheia cu o solicitare adresată cititorului Evangheliei după Marcu, de a răspândi Evanghelia în întreaga lume.

Duminică, 22 septembrie

Să ne bucurăm de înviere!

1. Citește Marcu 15:42 – 16:6. Ce se întâmplă aici și de ce este acest episod relevant pentru narațiunea învierii?

Marcu 15:42 – 16:6

⁴² Când s-a înserat – fiindcă era ziua Pregătirii, adică ziua dinaintea Sabatului –

⁴³ a venit Iosif din Arimateea, un sfetnic cu vază al soborului, care și el aștepta Împărăția lui Dumnezeu. El a îndrăznit să se ducă la Pilat ca să ceară trupul lui Isus.

⁴⁴ Pilat s-a mirat că murise așa de curând; a chemat pe sutaș și l-a întrebat dacă a murit de mult.

- ⁴⁵ După ce s-a încredințat de la sutaș că a murit, a dăruit lui Iosif trupul.
- ⁴⁶ Și Iosif a cumpărat o pânză subțire de in, a dat jos pe Isus de pe cruce, L-a înfășurat în pânza de in și L-a pus într-un mormânt săpat în stâncă. Apoi a prăvălit o piatră la ușa mormântului.
- ⁴⁷ Maria Magdalena și Maria, mama lui Iose, se uitau unde-L puneau.
- ¹ După ce a trecut ziua Sabatului, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov, și Salome au cumpărat miresme ca să se ducă să ungă trupul lui Isus.
- ² În ziua dintâi a săptămânii, s-au dus la mormânt dis-de-dimineață, pe când răsărea soarele.
- ³ Femeile ziceau una către alta: „Cine ne va prăvăli piatra de la ușa mormântului?”
- ⁴ Și, când și-au ridicat ochii, au văzut că piatra, care era foarte mare, fusese prăvălită.
- ⁵ Au intrat în mormânt, au văzut pe un tinerel șezând la dreapta, îmbrăcat într-un veșmânt alb, și s-au înspăimântat.
- ⁶ El le-a zis: „Nu vă înspăimântați! Căutați pe Isus din Nazaret care a fost răstignit: a înviat, nu este aici; iată locul unde Îl pusese ră.

Toți scriitorii evangheliilor sunt în acord că Isus a murit în ziua pe care ei o identifică drept „Ziua Pregătirii” (Matei 27:62; Marcu 15:42; Luca 23:54; Ioan 19:14,31,42). Majoritatea comentatorilor înțeleg că e vorba de perioada dintre apusul soarelui din ziua de joi și apusul soarelui din ziua de vineri. Isus a murit târziu într-o după-amiază de vineri și a fost apoi îngropat repede înainte de apus. În timpul Sabatului, Domnul S-a odihnit în mormânt și toți ucenicii Lui s-au odihnit și ei – citește Luca 23:56 (⁵⁶*s-au întors și au pregătit miresme și miruri. Apoi, în ziua Sabatului, s-au odihnit, după Lege*) – o acțiune destul de ciudată dacă Isus ar fi redus, după părerea unora, obligația de a păzi a patra poruncă. Sâmbătă seara femeile au cumpărat miresme, iar duminică dimineața s-au dus la mormânt cu dorința de a finaliza procesul obișnuit de înmormântare. Bineînțeles că Isus nu Se afla acolo.

Încă din secolul al II-lea, creștinii au considerat important faptul că Domnul a înviat duminică. Aceasta a devenit baza pentru sfințenia duminicii. Dar ce ne învață Noul Testament?

2. Citește Coloseni 2:10-12. Care este modalitatea de comemorare în Noul Testament a învierii Domnului Isus?

Coloseni 2:10-12

- ¹⁰ Voi aveți totul deplin în El, care este Capul oricărei domnii și stăpâniri.

¹¹ În El ați fost tăiați împrejur, nu cu o tăiere împrejur făcută de mână, ci cu tăierea împrejur a lui Hristos, în dezbrăcarea de trupul poftelor firii noastre pământești,

¹² fiind îngropați împreună cu El, prin botez, și înviați în El și împreună cu El, prin credința în puterea lui Dumnezeu care L-a înviat din morți.

Niciun cuvânt din Biblie nu sugerează sfințirea duminicii ca o comemorare a învierii. Acea comemorare este botezul. „Noi, deci, prin botezul în moartea Lui, am fost îngropați împreună cu El, pentru ca, după cum Hristos a înviat din morți prin slava Tatălui, tot așa și noi să trăim o viață nouă” (Romani 6:4).

Indiferent de teologia falsă cu privire la închinarea în ziua de duminică, în calitate de adventiști trebuie să ne bucurăm de învierea lui Isus din dimineața acestei zile. Prin moartea și învierea Lui, Isus a înfrânt moartea și, prin învierea Sa, avem siguranța învierii noastre.

„Binecuvântat să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care, după îndurarea Sa cea mare, ne-a născut din nou, prin învierea lui Isus Hristos din morți, la o nădejde vie” (1 Petru 1:3). Privește la certitudinea pe care o avea Petru cu privire la învierea lui Isus! Cum putem avea și noi această certitudine?

Luni, 23 septembrie

Piatra era dată la o parte

3. Citește Marcu 16:1-8 și 1 Corinteni 15:1-8. Ce au în comun aceste pasaje?

Marcu 16:1-8

¹ După ce a trecut ziua Sabatului, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov, și Salome au cumpărat miresme ca să se ducă să ungă trupul lui Isus.

² În ziua dintâi a săptămânii, s-au dus la mormânt dis-de-dimineață, pe când răsărea soarele.

³ Femeile ziceau una către alta: „Cine ne va prăvăli piatra de la ușa mormântului?”

⁴ Și, când și-au ridicat ochii, au văzut că piatra, care era foarte mare, fusese prăvălită.

⁵ Au intrat în mormânt, au văzut pe un tinerel șezând la dreapta, îmbrăcat într-un veșmânt alb, și s-au înspăimântat.

⁶ El le-a zis: „Nu vă înspăimântați! Căutați pe Isus din Nazaret care a fost răstignit: a înviat, nu este aici; iată locul unde Îl puseseră.

⁷ Dar duceți-vă de spuneți ucenicilor Lui și lui Petru, că merge înaintea voastră în Galileea: acolo Îl veți vedea, cum v-a spus.”

⁸ Ele au ieșit afară din mormânt și au luat-o la fugă, pentru că erau cuprinse de cutremur și de spaimă. Și n-au spus nimănui nimic, căci se temeau.

1 Corinteni 15:1-8

¹ Vă fac cunoscut, fraților, Evanghelia pe care v-am propovăduit-o, pe care ați primit-o, în care ați rămas

² și prin care sunteți mântuiți, dacă o țineți așa după cum v-am propovăduit-o; altfel, degeaba ați crezut.

³ V-am învățat înainte de toate, așa cum am primit și eu: că Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi;

⁴ că a fost îngropat, și a înviat a treia zi, după Scripturi;

⁵ și că S-a arătat lui Chifa, apoi celor doisprezece.

⁶ După aceea S-a arătat la peste cinci sute de frați deodată, dintre care cei mai mulți sunt încă în viață, iar unii au adormit.

⁷ În urmă S-a arătat lui Iacov, apoi tuturor apostolilor.

⁸ După ei toți, ca unei stârpituri, mi S-a arătat și mie.

Relatarea învierii apare în toate evangheliile. Fiecare evanghelist prezintă istorisirea dintr-o altă perspectivă, dar toate conțin conceptele de bază care apar și în 1 Corinteni 15:1-8. Patru idei se repetă – *moartea, îngroparea, învierea, întâlnirea*. În Marcu, *moartea și îngroparea* apar în capitolul 15. *Învierea și întâlnirea* apar în capitolul 16, dar puțin diferit. Marcu 16:7 vorbește despre o întâlnire în Galileea și *acolo Îl veți vedea* (vezi Ioan 21).

Unora li se pare inadecvată credința într-un Domn înviat. Dar dovezile în favoarea învierii sunt substanțiale și logice. În primul rând, nu este nevoie decât de credința într-un Dumnezeu Creator (vezi Geneza 1 și 2), iar ideea învierii, a unui miracol, devine rezonabilă. Dumnezeu care a creat universul, apoi viața pe pământ avea cu siguranță puterea, dacă voia, să Îl învie pe Isus. Existența lui Dumnezeu nu face învierea lui Isus neapărat inevitabilă, ci doar rezonabilă.

Apoi, mormântul a fost cu siguranță gol. Până și istoricii atei acceptă acest fapt. Dacă nu ar fi fost gol, ideea învierii Sale ar fi fost respinsă de la bun început, deoarece existența trupului Său acolo ar fi distrus orice prezumție că ar fi înviat.

Explicația potrivit căreia ucenicii I-au furat trupul nu stă în picioare. Cu siguranță ucenicii nu ar fi putut trece de soldați. Apoi, chiar dacă ar fi reușit și ar fi luat trupul, de ce nu au fost niciodată arestați pentru că l-au furat? Răspunsul este că liderii religioși știau că ucenicii nu îl furaseră.

De asemenea, mulți oameni au adus mărturie că L-au văzut pe Hristos înviat. Mulți, inclusiv ucenicii, nu au crezut la început. Iar unul dintre cei mai mari dușmani, Pavel, nu pretinde doar că L-a văzut pe Domnul înviat, ci și că această experiență i-a schimbat întreaga direcție a vieții, și încă în moduri radicale.

În final (deși mai sunt multe alte motive), cum se poate explica apariția bisericii creștine, fondată de oameni care au pretins că L-au văzut pe Domnul înviat? De ce ar fi acești oameni dispuși să moară pentru un lucru despre care ar ști că este o minciună? Mărturia lor consecventă, atât imediat după moartea Lui (Faptele apostolilor 3:15), cât și peste ani (1 Petru 1:3), constituie o dovadă puternică a învierii Lui.

Ce ai spune dacă te-ar întreba cineva: „Ce dovezi ai că Hristos a înviat?”

Marți, 24 septembrie

Femeile la mormânt

„Femeile care stătuseră lângă crucea lui Hristos au urmărit și au așteptat să treacă ceasurile Sabatului. În prima zi a săptămânii, foarte devreme, au plecat către mormânt, ducând cu ele miruri scumpe pentru a unge trupul Mântuitorului. Ele nu se gândeau la învierea Lui. Soarele speranței lor apusese și asupra inimii lor se așternuse noaptea. În timp ce mergeau, își aminteau faptele de milă ale lui Hristos și cuvintele Lui de încurajare. Dar nu-și aminteau cuvintele Lui: «Vă voi vedea iarăși» (Ioan 16:22)” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 788).

4. Citește Marcu 16:1-8. Ce s-a întâmplat și cum au reacționat femeile la început?

Marcu 16:1-8

- ¹ După ce a trecut ziua Sabatului, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov, și Salome au cumpărat miresme ca să se ducă să unge trupul lui Isus.
- ² În ziua dintâi a săptămânii, s-au dus la mormânt dis-de-dimineață, pe când răsărea soarele.
- ³ Femeile ziceau una către alta: „Cine ne va prăvăli piatra de la ușa mormântului?”
- ⁴ Și, când și-au ridicat ochii, au văzut că piatra, care era foarte mare, fusese prăvălită.
- ⁵ Au intrat în mormânt, au văzut pe un tinerel șezând la dreapta, îmbrăcat într-un veșmânt alb, și s-au înspăimântat.

⁶ El le-a zis: „Nu vă înspăimântați! Căutați pe Isus din Nazaret care a fost răstignit: a înviat, nu este aici; iată locul unde Îl pusese ră.

⁷ Dar duceți-vă de spuneți ucenicilor Lui și lui Petru, că merge înaintea voastră în Galileea: acolo Îl veți vedea, cum v-a spus.”

⁸ Ele au ieșit afară din mormânt și au luat-o la fugă, pentru că erau cuprinse de cutremur și de spaimă. Și n-au spus nimănui nimic, căci se temeau.

De la începutul evangheliei cititorul știe că Isus este Mesia. Dar în textul propriu-zis, prima persoană care Îl proclamă Mesia și nu este posedată de demoni este Petru, în Marcu 8:29. Iar această mărturisire nu se produce decât pe la jumătatea cărții. În întreaga Evanghelie după Marcu, Isus le spune oamenilor să păstreze tăcerea cu privire la cine este El sau la vindecările înfăptuite pentru ei. În Marcu 1:44, îi spune unui lepros să nu spună nimănui despre vindecarea lui. În Marcu 5:43, le spune lui Iair și soției sale să nu spună nimănui despre învierea fiicei lor. În Marcu 7:36, roagă un grup să nu le spună oamenilor despre vindecarea unui surdomut. Apoi le poruncește ucenicilor să nu le dezvăluie oamenilor că El este Mesia (Marcu 8:30, vezi și Marcu 9:9). Fără îndoială, principalul motiv pentru care le-a spus să păstreze secretul a fost să Își aloce timp să Își încheie misiunea, potrivit profețiilor temporale din Daniel 9:24-27.

Acum, în această scenă, chiar și după ce li se spusese despre învierea lui Isus, femeile, speriate și șocate, au fugit de la mormânt și, cel puțin la început, nu au vorbit nici despre ce s-a întâmplat acolo. Tăcerea însă nu a durat mult. Ce citim când ajungem la finalul cărții lui Marcu? „Iar ei au plecat și au propovăduit pretutindeni. Domnul lucra împreună cu ei și întărea Cuvântul prin semnele care-l însoțeau” (Marcu 16:20). Așadar, motivul păstrării tăcerii cu privire la Isus, la cine este El și ce a făcut este spulberat. Cartea se încheie cu ei propovăduind „pretutindeni”.

De ce nu trebuie să păstrăm tăcerea cu privire la Isus și la ceea ce a făcut El? Cui poți spune astăzi despre Isus și despre planul de salvare?

Miercuri, 25 septembrie

Isus Se arată Mariei și altora

5. Citește Marcu 16:9-20. Ce adaugă aceste versete la istoria învierii?

Marcu 16:9-20

⁹ (Isus, după ce a înviat, în dimineața zilei dintâi a săptămânii, S-a arătat mai întâi Mariei Magdalena, din care scosese șapte draci.

¹⁰ Ea s-a dus și a dat de știre celor ce fuseseră împreună cu El, care plângeau și se tânguiau.

- ¹¹ Când au auzit ei că este viu și că a fost văzut de ea, n-au crezut-o.
- ¹² După aceea S-a arătat, în alt chip, la doi dintre ei, pe drum, când se duceau la țară.
- ¹³ Aceștia s-au dus de au spus lucrul acesta celorlalți, dar nici pe ei nu i-au crezut.
- ¹⁴ În sfârșit, S-a arătat celor unsprezece, când ședeau la masă; și i-a muștră pentru necredința și împietrirea inimii lor, pentru că nu crezuseră pe cei ce-L văzuseră înviați.
- ¹⁵ Apoi le-a zis: „Duceți-vă în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la orice făptură.
- ¹⁶ Cine va crede și se va boteza va fi mântuit; dar cine nu va crede va fi osândit.
- ¹⁷ Iată semnele care vor însoți pe cei ce vor crede: în Numele Meu vor scoate draci; vor vorbi în limbi noi;
- ¹⁸ vor lua în mână șerpi; dacă vor bea ceva de moarte, nu-i va vătăma; își vor pune mâinile peste bolnavi, și bolnavii se vor însănătoși.”
- ¹⁹ Domnul Isus, după ce a vorbit cu ei, S-a înălțat la cer și a șezut la dreapta lui Dumnezeu.
- ²⁰ Iar ei au plecat și au propovăduit pretutindeni. Domnul lucra împreună cu ei și întărea Cuvântul prin semnele care-l însoțeau. Amin.)

Aproape întregul pasaj din Marcu 16:9-20 are paralele la alte pasaje din Noul Testament – Maria Magdalena la mormânt văzându-L pe Isus (Matei 28:1,9,10; Ioan 20:11,18; compară cu Luca 8:2); doi bărbați Îl văd în afara cetății (Luca 24:13-35); cei 11 sunt trimiși în misiune (Matei 28:16-20; Luca 24:36-49; Ioan 20:19-23).

Prima persoană care L-a văzut pe Isus în viață a fost Maria Magdalena (Ioan 20:11-18). Alte femei L-au văzut și ele (Matei 28:8-10). Este important că primele persoane care L-au văzut pe Domnul înviați au fost femei. Pentru că femeile din lumea antică nu prea erau luate în seamă în rolul de martori, dacă istoria învierii ar fi fost inventată, ar fi fost mult mai probabil să fie desemnați bărbați ca primii martori. Dar nu, nu sunt bărbați, nu sunt cei 11, ci este o femeie. Ea merge să le dea vestea bună ucenicilor, dar, deloc surprinzător, aceștia nu cred mărturia ei, cel mai probabil pentru că părea închipuită și, din păcate, pentru că Maria era femeie. Apologeții istoriei învierii lui Isus au folosit acest fapt – acela că femeile au fost primele care L-au văzut pe Isus – ca dovadă puternică a veridicității acestei istorii.

6. Ce anume din ceea ce se întâmplă în Marcu 16:14 nu ar avea niciun sens dacă istoria învierii ar fi fost inventată?

Marcu 16:14

¹⁴ În sfârșit, S-a arătat celor unsprezece, când ședeau la masă; și i-a muștră pentru necredința și împietrirea inimii lor, pentru că nu crezuseră pe cei ce-L văzuseră înviați.

Evident, dacă ar fi inventat ceva, de ce să se pună pe ei într-o lumină atât de proastă? Isus a trebuit să îi muștre pentru „împietrirea inimii lor”. Relatările din evangheliile care redau momentul arestării lui Isus și până la întâlnirile Sale de după înviere îi descriu pe adepții lui Isus într-o lumină profund negativă: fug, neagă, nu au credință și așa mai departe. Lucrul acesta nu ar avea niciun sens dacă învierea ar fi fost inventată.

În schimb, proclamarea ulterioară cu mult curaj și fără ezitare a lui Hristos cel înviaț și a speranței pe care El o oferă tuturor constituie o dovadă fermă în favoarea veridicității afirmațiilor lor.

Cum ne putem feri de capcana spirituală a îndoielii și a necredinței? De ce trebuie să ne legăm zilnic de Hristos cel înviaț?

Joi, 26 septembrie

„Duceți-vă în toată lumea!”

7. Citește Marcu 16:14-20. Ce le-a spus Isus ucenicilor Săi când i-a întâlnit și ce înseamnă aceste cuvinte pentru noi în prezent?

Marcu 16:14-20

¹⁴ În sfârșit, S-a arătat celor unsprezece, când ședeau la masă; și i-a muștră pentru necredința și împietrirea inimii lor, pentru că nu crezuseră pe cei ce-L văzuseră înviați.

¹⁵ Apoi le-a zis: „Duceți-vă în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la orice făptură.

¹⁶ Cine va crede și se va boteza va fi mântuit; dar cine nu va crede va fi osândit.

¹⁷ Iată semnele care vor însoți pe cei ce vor crede: în Numele Meu vor scoate draci; vor vorbi în limbi noi;

¹⁸ vor lua în mână șerpi; dacă vor bea ceva de moarte, nu-i va vătăma; își vor pune mâinile peste bolnavi, și bolnavii se vor însănătoși.”

¹⁹ Domnul Isus, după ce a vorbit cu ei, S-a înălțat la cer și a șezut la dreapta lui Dumnezeu.

²⁰ Iar ei au plecat și au propovăduit pretutindeni. Domnul lucra împreună cu ei și întărea Cuvântul prin semnele care-l însoțeau. Amin.)

Primele cuvinte adresate de Isus ucenicilor sunt consemnate numai în vorbire indirectă în Marcu 16:14. El îi mustră pentru lipsa lor de credință și pentru împietrirea inimii. Această chestiune a necredinței nu este doar o problemă modernă. Primii ucenici ai lui Isus s-au luptat cu necredința (Matei 28:17; Ioan 20:24-29) deși au fost alături de Isus în carne și oase și au văzut minuni în repetate rânduri. Prin diferite dovezi, El le-a demonstrat însă realitatea învierii Sale. Mărturia lor împreună cu dovezile rezumate în secțiunea de luni alcătuiesc o bază solidă pentru credință. Isus Își trimite apoi ucenicii să ducă Evanghelia în întreaga lume. Porunca Lui este cuprinzătoare. Aceștia trebuie să meargă pe tot globul și să proclame Evanghelia întregii lumi create. Domnul Isus explică apoi rezultatele lucrării lor indiferent de situație – credincioșii vor fi salvați, necredincioșii – condamnați. Totodată, Isus descrie semnele care vor însoți lucrarea ucenicilor: aceștia vor scoate demoni, vor vorbi în limbi noi, vor fi feriți de rău și vor vindeca bolnavi. Unii au interpretat în mod greșit Marcu 16:18 ca pe un îndemn la adresa creștinilor să își arate credința apucând în mână șerpi veninoși. Dar aici nu este încurajată o astfel de încumetare. Isus Se referă aici la faptul că aceia care se află în misiune vor beneficia de ocrotire, de exemplu Pavel slujindu-i pe alții, ca în Faptele 28:3-6. Bineînțeles, Biblia nu susține că întotdeauna creștinii vor fi feriți de rău. Uneori Dumnezeu consideră potrivit să facă o minune pentru cauza Evangheliei. Dar alteori creștinii suferă din cauza mărturiei lor. În respectivele împrejurări, răbdarea lor în suferință este pentru necredincioși un alt semn al puterii credinței.

Apoi, după ce a făcut tot ce a făcut aici, Domnul Isus „S-a înălțat la cer și a șezut la dreapta lui Dumnezeu” (Marcu 16:19), la dreapta Tatălui, locul puterii supreme, pentru că Isus biruise toate forțele răului. De remarcat ultimul verset! Deși au mers „pretutindeni” pentru a predica Evanghelia, apostolii nu au mers singuri. „Domnul lucra împreună cu ei și întărea Cuvântul prin semnele care-l însoțeau” (Marcu 16:20). El promite să fie și cu noi acum, când continuăm lucrarea începută de ei.

„Și iată că Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Matei 28:20). Ce alinare putem să găsim și ar trebui să găsim în această promisiune în timp ce și noi căutăm să proclamăm Evanghelia „pretutindeni”?

Un gând de încheiere

Suplimentar: Ellen G. White, Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus, cap. 81, 86

„Prin Mântuitorul nostru s-a recâștigat viața care se pierduse prin păcat, deoarece El are viața în Sine pentru a învia pe cine dorește. El este investit cu dreptul de a da nemurire. Viața pe care a sacrificat-o în starea de om, El o ia din nou și o dă omenirii. [...] «Dacă păzește cineva cuvântul Meu, în veac nu va gusta moartea.» Pentru creștini, moartea nu este decât un somn, o clipă de tăcere și de întuneric. Viața este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu și, «când Se va arăta Hristos, viața voastră, atunci vă veți arăta și voi împreună cu El în slavă» (Ioan 8:51,52; Coloseni 3:4)” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 786, 787).

Până și istoricii atei, cei care nu pot accepta realitatea învierii, recunosc nu numai că Isus a fost ucis, dar și că după moartea Lui mulți au pretins că L-au văzut pe Hristos înviat și apoi au constituit nucleul a ceea ce a devenit biserica creștină. Unii, într-o încercare de a explica de ce oamenii au pretins lucrul acesta, au spus că Isus avea un frate geamăn sau că primii ucenici au avut halucinații crezând că L-au văzut pe Isus. Alții au spus că Isus nu a murit niciodată cu adevărat, ci doar a leșinat și apoi Și-a revenit. O altă persoană a pretins că extraterestrii au coborât pe pământ și I-au luat trupul. Pentru o trecere în revistă a tuturor acestor argumente și a motivelor pentru care aceste argumente nu sunt valide, vezi Clifford Goldstein, *Risen: Finding Hope in the Empty Tomb* (Pacific Press, 2021).

Studiu zilnic

Biblia: Luca 3 – 9;

Ce le predica Ioan soldaților romani?

Unde Se ruga Domnul Isus?

Cu ce atitudine spunea Domnul Isus să facem binele?

Despre cine a spus Domnul: sunt „mama Mea și frații Mei”?

Ellen G. White, Divina vindecare, cap. „O experiență mai înaltă”

Ce fel de viață dublă trebuie să ducem?